

Aaby - Aabyhøj *Lokalhistoriske Forening*

www.aabyhoj-lokalhistoriske-forening.dk

Program for maj 2023 til marts 2024

Torsdag den 25. maj 2023 kl. 19.00.

Forandringer og forvandling i 40 år: Fra Frichs Fabrikker til Frichsparken

Bygningsingeniør Flemming Thygesen, der har været med ved Brdr. de Lindes projekt fra nær starten i 1986, giver os beretningen om nedbrydning, renovering og opbygning, hvor hallernes form og udtryk har næsten hele historien med. Og hvad dertil kom. Lokomotivet ud til Søren Frichs Vej er mødestedet. Parkering foran gavlene.

Tirsdag den 29. august 2023 kl. 9.00 til 18.00.

Sensommerudflugt: Horsens og omegn med tre muligheder for oplevelser

I Horsens tre valgmuligheder. Fængselsmuseet, Horsens Kunstmuseum el. Industrimuseet. Køretur langs Horsens Fjord, besøg i Klosterkirken og eventuelt strøgtur på Søndergade. Mødested: Åby bibliotek. Max 50 af foreningens medlemmer. Tilmelding senest ma. 14.8. Blanket vedlagt. Også tilmelding via hjemmesiden. Pris 225 kr. Medbring madpakke.

Tirsdag den 3. oktober 2023 kl. 19.00 på biblioteket

Aaby Fjernvarme

Selskabet Aaby Fjernvarme a.m.b.a., der blev stiftet 1.10. 1963, leverede varme til Åbyhøj, indtil det blev overdraget til Århus Kommune i marts 1978. Vi omtaler de vigtigste begivenheder i selskabets historie. Fri adgang, Ikke tilmelding. Pris 20 kr. inkl. kaffe/te og brød. Også indbydelse via K40.

Mandag den 13. november 2023 kl. 19.00 på biblioteket

1913 Det store ryk i Åbyhøj: Ny Aaby Avis hver uge. Sognerådet. Nyt butiksliv

Årene 1912-14: Frichs Fabrikker flyttede til Åbyhøj, skolen tredoblet, gasværk og elværk. Brolagt Silkeborgvej tog hurtigt form med butiksejere udefra og brancher i konkurrence til Aarhus. Sognerådet havde meget at se til. En ny betalingsavis så dagen i februar 1913. Vi vil vise noget Åbyhøj og fortælle om sammenhænge og modsætninger i nyheder og debat. 50 kr. pr kuvert. Tilmelding nødvendig. Blanket vedlagt. Også tilmelding via hjemmesiden

Tirsdag den 20. februar 2024. Evt. arrangement.

Mandag den 11. marts 2024 kl. 19.00 på biblioteket. Generalforsamling.

Indkaldelse efter foreningens love.

Uddybende beskrivelser og oplysninger på de næste sider

Torsdag den 25. maj 2023 kl. 19.00.

Forandringer og forvandling i 40 år: Fra Frichs Fabrikker til Frichsparken.

Lokomotivet ud til Søren Frichs Vej er mødestedet. Parkering foran gavlene. Bygningsingeniør Flemming Thygesen, der har været med fra nær starten i 1986, giver os beretningen om nedbrydning, renovering og opbygning, hvor hallernes form og udtryk har historien med. Fund så dagens lys i omdannelsen. Detaljer er med. Vi hører Brdr. de Lindes første planer med butikker og kontorer, der ændredes til store og små erhvervslejemål.

Ved rundgangen følger vi ombygningens krævende konstruktionsmæssige udfordringer. Pludselig er der et vandtårn og et lystårn. Set indefra bliver før/nu markant med interiør og historisk udsmykning. I omfang bliver før/nu oplevelse underbygget af beretninger fra foreningens medlemmer med læretid og arbejde som faglært medarbejder på Frichs. Det indbyder vi til og satser på. Derfor udleveres tegninger af kompleksets fortid og nutid med placering og anvendelse. Tilrettelagt af Erland Wittus og Gunner Nielsen. Vi slutter med øl eller sodavand i fælleslokale. Ingen tilmelding.

Tirsdag den 29. august 2023 kl. 9.00 til 18.00.

Sensommerudflugt: Horsens og omegn med tre muligheder for oplevelser

Vi kører mod Horsens til Fængselsmuseet, hvor vi sætter dem af, der har valgt at se museet med guidet rundvisning. Bussen fortsætter til Horsens Kunstmuseum, som blandt andet har en samling af Michael Kviums værker. Man må opleve værkerne på egen hånd. Dernæst til Industrimuseet. Også her er det på egen hånd. Et medlem af bestyrelsen er med alle steder.

Bussen samler op, og vi fortsætter ad Bjerrevej og langs den smukke Horsens Fjord til Snaptun, hvor der er mulighed for at sidde under tag og spise den medbragte madpakke. Efter frokostpausen går turen tilbage til Horsens, hvor vi inde i Klosterkirken hører organist Karl Beck-Larsen håndtere orglet. Eventuelt en lille strøgtur på Danmarks bredeste gægade, der netop er renoveret.

Hjemturen i smukke landskaber og veje til Ejer Bavnehøj og eftermiddagskaffe.

Tilrettelagt af Niels Løgager Nielsen og Arne Ellerup.

Pris kr. 225 dækker bustur, besøgssteder, rundvisning og eftermiddagskaffe med brød.

Medbring selv madpakke. Øl og vand købes. Mødested: Biblioteket. **Betaling i bussen.**

Tilmelding senest 14.8. Max 50 af foreningens medlemmer. Optages efter først-til-mølle-princippet. Tilmeldingsblanket er vedlagt. Benyt gerne foreningens hjemmeside.

Tirsdag den 3. oktober kl. 19.00 på biblioteket.

Aaby Fjernvarme

Fjernvarme blev populært i Danmark i slutningen af 1950'erne og starten af 1960'erne blandt andet på grund af, at fjernvarmeværkerne kunne finansieres ved hjælp af statslån. I Åbyhøj var der en vis tøven hos grundejerforeninger og kommune, og selskabet Aaby Fjernvarme a.m.b.a. blev stiftet 1.10. 1963 på privat initiativ. Baseret på Aabyhøj Ugeavis, Aabyhøj Grundejerblad og selskabets forhandlingsprotokol omtaler vi fjernvarmeværkets

tillblivelse, udbygningen af fjernvarmenettet og spørgsmålet, om afregningen af fjernvarmen skulle baseres på vandmængde eller varmemængde.
Endelig omtales de overvejelser, der lægges til grund for, at selskabet på to ekstraordinære generalforsamlinger i marts 1978 overdrages til Århus Kommune.
Tilrettelagt af Erland Wittus og Preben Blæsild.
Fri adgang. Ikke tilmelding. Pris 20 kr. inkl. kaffe/te og brød. Også indbydelse via K40.

Mandag den 13. november 2023 kl. 19.00 på biblioteket
1913 Det store ryk i Åbyhøj: Ny Aaby Avis hver uge. Sognerådet. Nyt butiksliv.

Fundet af lokale aviser fra 1913 gav nye dimensioner *Aaby Avis* udkom hver uge i 40 uger (8-24 sider) og 50 øre pr. kvartalet. Artikler, nyheder, polemik og annoncer perspektiverer samfundet livligt. **Butikkerne** ved den støvede og åbne landevej ville noget. **Sognerådets beslutningsprotokol** holdes op til avisens 40 uger og vi følger de nye installationer og ugentlige udstykninger til boliger; men også af fattigvæsen. Dette ryk åbner vi den aften. Virkning: Tilflyttere fra landet arbejder på tre støberier. Nærkontakt fik en del til nye uddannelser og erhvervsområder gennem andre faglærte tilflyttere. Unge fik adgang til nye arbejdssteder via fritidsjob og nysgerrighed.
Tilrettelagt af Kjeld Gissel og Gunner Nielsen.
Der bydes på sandwich samt vin og øl. 50 kr. pr kuvert. **Tilmelding nødvendig.**
Blanket vedlagt. Også tilmelding via hjemmesiden. Betaling ved indgangen.

Det er aktuelt med indtryk og indsigt til belysning af et boligområdes tillblivelse

Vi savner og ønsker indblik i 1930'ernes opførelse af boliger og aktuelt en indsigt i og indtryk fra indflytning og tilflyttere i husene på Chr. Winthers Vej og Henrik Hertz Vej. Her opførtes i perioden også 5 ejendomme med lejligheder. Mon der er en ejer-, bygge- og erhvervshistorie at finde om håndværkere og relationer mellem mestre i Åbyhøj ved opførelsen? Har du et kendskab? Der er ikke begrænsninger, spørg endelig alle i Åbyhøj. På lignende måde med byggeri og projekt-byggeri på St. Blichers Vej?

På generalforsamlingen 21. marts blev indbudt til deltagelse i en opgave med at finde adresser på butikker der lå på sideveje til Silkeborgvej – men nu er borte. Dette skulle gøres ved at se butiks-annoncer i gamle lokale aviser. Seks medlemmer mødtes 29. marts på Arkivet- og kom hurtigt i gang. Vi opsamler data som ADRESSE, SORTIMENT, KENDESKAB TIL STED, HISTORIER. Formål: Opsamling af lokalhistorie + anvendelse ved gåture for fx medlemmer. Gruppen vil mødes igen efter aftale. Du kan være med., fx 2-3 timer.

Og vores sydlige bydel beliggende mellem jernbanen og åen
Området er undervejs med ændringer i byggeri, beboelse og erhverv.
Historien her er noget overfladisk og sporadisk – og tilknyttet enkelte personers fortælling og aktiviteter, ofte med interesser ved åen og søen.
Vi vil gerne have nærmere hovedtræk fra områdets nyere historie og udvikling. Hvem kan give råd og ideer til iværksættelse herom?

Vil du være med ved en af disse opgaver – eller overvejer det, kan du maile herom på foreningens hjemmeside ved: Om os + Kontakt os.
Eller ringe 40356799 (Gunner Nielsen)
Ved information og iværksættelse får du så besked herom.

Bestyrelsens konstituering på bestyrelsesmøde 25. april 2022:
Formand, fungerende: Gunner Rosenstedt Nielsen. Gefionsvej 12, 8230 Åbyhøj.
Tlf. 86 15 95 45 og 40 35 67 99
Kasserer: Arne Ellerup. Bakke Alle 9 c, 8230 Åbyhøj, tlf. 24 46 53 51
Referent: Erland Wittus. Tousvej 5A, 8230 Åbyhøj, tlf. 22 72 82 30
Bestyrelsesmedlem: Niels Løgager Nielsen. Bragesvej 37, 8230 Åbyhøj, tlf. 20 24 51 80
Bestyrelsesmedlem: Torben Gregersen. Johannes Ewalds Vej 22, 8230 Åbyhøj, tlf. 23707148
Suppleant: Preben Blæsild. Thorsvej 11, 8230 Åbyhøj. Tlf. 29860344

Gunner R. Nielsen. Åbyhøj, den 9. maj 2023